

Nr 12/1955.

FINANSUTSKOTTETS betänkande N. 12/1955 med anledning av Ålands landskapsstyrelses framställning till Ålands landsting med förslag till första tillägg till ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för landskapet Åland under år 1955. (15/1955).

Föreliggande förslag till tilläggsbudget skiljer sig i uppställningen från tidigare budgetförslag såtillvida, att avlöningsposterna äro upptagna som klumpsummor medan lönebeloppen för de olika befattningarna framgå av den till framställningen fogade bilagan. Landskapsstyrelsen har framfört förslaget i denna form i experimentsyfte och väntar sig uppenbarligen att Landstinget skall uttala sig om en sådan uppställning av ett budgetförslag skulle vara att föredraga. För framtiden skulle då de särskilda lönebeloppen endast upptagas i budgetmotiveringen medan själva sifferbudgeten endast skulle angiva löneutgifternas totalsumma på de särskilda huvudtitlarna eller kapitlen. Detta system tillämpas i uppställningen av rikets budget och uppgifter om lönebeloppen för befattningshavarna kan inhämtas i en för varje år tryckt specialbudget.

Utskottet har vid behandlingen av denna principfråga funnit, att det i riket tillämpade systemet för landskapets del har både fördelar och nackdelar. I viss mån skulle landskapets budget bli mera koncentrerad, men det kan ifrågasättas om en sådan koncentration är nödvändig eller ens till fördel. Å andra sidan skulle en utförlig specialbudget ge en betydligt klarare bild av medlens användning än vad budgeten och det i lantrådets berättelse tryckta bokslutet ger vid handen. Man kunde nämligen i en sådan specialbudget också få in uppgifter om andra anslags än avlöningsanslagens fördelning. Dessutom kunde en sådan specialbudget vara till nytta för de tjänstemän, som förfoga över anslagen och i specialbudgeten kunde erhålla närmare anvisningar härför. Utskottet har stannat för, att systemet åtminstone på prov kunde införas för 1956 års budget under förutsättning att specialbudgeten trycks och jämväl tillhandahålles allmänheten.

Lönejusteringen.

De ofta återkommande lönejusteringarna under åren efter kriget har flera gånger ställt landskapsstyrelsen och Landstinget inför problem. Då justeringar i regel äro retroaktiva och denna retroaktivitet accentueras i landskapet genom att justeringarna här alltid kommer att verkställas senare än i riket, uppkommer såväl vid landstingsarbetet som inom förvaltningsorganen allehanda svårlösta situationer. Det har också tidigare liksom nu inträffat, att Landstinget har haft att taga ställning

till en lönejustering, som i riket endast nått propositionsstadiet.

En lönejustering just nu är kanske inte så välbetänkt med hänsyn till det ekonomiska läget. Då det likväl är oskäligt att förvägra landskapsstyrelsen de begärda fullmakterna med hänsyn till att landskapets tjänstemän då skulle bli nödsakade att vänta på sitt lönetillskott ända till efter Landstingets höstsession, anser utskottet, att de föreslagna anslagen härför borde godkännas. Vid en sådan lösning av frågan är det givet, att landskapsstyrelsen bör företaga justeringen i enlighet med riksdagens och regeringens beslut och inom gränserna för de av Landstinget beviljade tilläggsanslagen.

Försäkringen av fiskredskap och fiskebåtar.

Efter att ha inhämtat upplysningar från Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag har utskottet omfattat landskapsstyrelsens förslag. Genom det föreslagna förfarandet kommer landskapets fiskare att kunna teckna försäkringar fortsättningsvis lika förmånligt som fiskare i riket.

Reparationen av Ålands sjöfartsläroverk.

Utskottet anser de föreslagna åtgärderna till vissa delar absolut nödvändiga för att byggnaden inte skall taga skada och till övriga delar av behovet påkallade. En uppsnyggning av byggnadens inre bör befordra trivseln för elever och lärare och bör i detta fall också kunna motiveras med att en offentlig byggnad bör vara mera representativ än vad som är fallet med sjöfartsläroverket.

Insats i elkraftverksbolaget.

Med hänvisning till utskottets betänkande N: 8/1955 om elkraftproduktionen omfattar utskottet landskapsstyrelsens förslag.

Landstingsman Gunhild Berglunds m.fl:s finansmotion.

Utskottet har i frågan hört chefsläkaren Gunnar Hellström som sakkunnig. Det synes vara svårt att utan närmare utredning föreslå upptagande av anslag för ändamålet, ehuru utskottet i princip omfattar motionärernas förslag. Innan man kan taga ställning till frågan bör utredning föreligga om de instrument och inventarier, som erfordras, samt anskaffningskostnaderna för dem; vilka utrymmen inom centralsjukhuset man kan disponera för ändamålet; utsikterna för compensation av utgifterna; möjligheterna att få specialister på dessa områden och vilka anspråk de ställer på arvode och bostad under sina besök här. Vidare torde det vara skäl att taga kontakt med medicinalstyrelsen i frågan innan några åtgärder vidtagas. På grund härav har utskottet stannat för att det vore lämpligast i detta skede, att Landstinget anhåller om utredning i denna fråga av landskapsstyrelsen.

I övrigt har utskottet, som helt omfattar landskapsstyrelsens förslag, inte funnit skäl att närmare kommentera detsamma, varför utskottet vördsamt föreslår,

1. att Landstinget måtte antaga ett första tillägg till ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för landskapet Åland under år 1955 i enlighet med landskapsstyrelsens förslag;
2. att Landstinget ville befullmäktiga landskapsstyrelsen att företaga sådana lönejusteringar, som föranledas av jämförelse med motsvarande tjänster och befattningar vid statsförvaltningen med skyldighet att härom inberätta till Landstingets nästkommande session; samt
3. att Landstinget måtte hos landskapsstyrelsen hemställa om utredning om möjligheterna att vid centralsjukhuset ordna periodiskt återkommande behandling av ögonspecialist och specialist på öron-, näs- och strupsjukdomar.

Mariehamn, den 22 mars 1955.

På finansutskottets vägnar:

Elis Andersson.

Rolf Sundman.

Närvarande i utskottet: viceordföranden Andersson samt ledamöterna Clemes, Evald Häggblom och Gunnar Häggblom och suppleanten John Johansson.

Till Ålands Landsting.

Sjukvården på Åland har gjort beaktansvärda framsteg genom tillkomsten av Ålands Centralsjukhus och Ålands Centralsanatorium.

Till Ålands Centralsjukhus är anknuten en röntgenolog, vilken enligt överenskommelse besöker landskapets centralsjukhus mot arvode och ersättning för resekostnader. Men enligt vårt förmenande finnes därutöver ett mycket starkt behov av att till landskapet några gånger årligen kalla specialister för öron- och ögonsjukdomar. Detta förfarande har man börjat praktisera också på orter, vilka äro betydligt mer centralt belägna än landskapet Åland med dess vidsträckta skärgårdsbygd. För innevånarna på Åland finnes även fullgodan skäl att dylika avtal träffas med specialister av ovannämnt slag. Härigenom skulle avsevärda utlägg för besök hos specialister på andra orter kunna inbesparas.

Denna omständighet har redan länge diskuterats på Åland och enligt undertecknades mening vore det bäst att redan i år börja med dessa mottagningar och få vi enligt §§ 27 och 28 i gällande landstingsordning vördsamt anhålla om

att Landstinget i första tillägget för ordinarie inkomst- och utgiftsstat för landskapet Åland för 1955 ville upptaga ett förslagsanslag om 300.000:-/trehundratusen/mark utgörande arvode och resekostnader för att hit

kalla specialister för öron och ögonsj
domar samt likaså ett förslagsanslag o
/ett hundra femtiotusen / 150.000:- mark
anskaffande av inventarier för möjligg
rande av dessa specialundersökningar.

Mariehamn den 22 mars 1955.

Umbud Bergholm

Fred. Sjöstrand